

UDVARHELYI HIRADÓ

TÁRSADALMI, KÖZGAZDASÁGI, SZÉPIRODALMI HETILAP.

Előfizetési árak:
Egész évre 8 kor. fél évre 4 kor. negyed évre 2 korona.
Egy szám ára 16 fil. — Községek-, körjegyzők- és tanítóknak
egész évre 6 korona.

Felelős szerkesztő: **Becsek Aladár.**

Hirdetések a legolcsóbban számíttatnak. Nyilttér sora
50 fillér. — Megjelen hetenként egyszer, vasárnap.
A hirdetés és nyilttér díja előre fizetendő.
Szerkesztőség és kiadóhivatal: Becsek D. Fia könyvnyomda

Politika nélkül.

Mit csinál a magyar közérdeklődés, ha a politika vákációzik? Semmit. Amint széjjelmegegy a képviselőház s a miniszterek vidékre rándulnak, amint az újságok nem méltatják, mit mondott ez, mit amaz a képviselő ur, akkor egyszeribe szürke lanyhaság nehezedik az országra, megáll az eszmecsere, nincs, ami érdekelné az embereket. Kulturhistória tételszámba mehet: Magyarországon a politika foglalja magában az összes elméleti tevékenységet.

Idegen ember, aki ezt hallja, mondhatná: hogy úgy tetszik, a magyar politika a képzelhető legmagasabb nívoun áll, ha az ő retortáin szűrődik keresztül a nemzet egész élete. Ugy is kell annak lennie, az a legideálisabb politika, melynek figyelme és tevékenysége kiterjed az élet és a gondolkodás minden irányára és minden részletére. A politika az ország munkája és tartalma az egész nemzeti élet. Társadalmi törekvések, művészeti, tudományos irányok gazdasági érdekek és föladatak, jogi eszmék és közegészségügyi szükségletek, ha ez mind benne foglaltatik a politikában, nagy szerencse!

Csak hogy mi benszülöttek tudjuk, hogy nálunk a politika különálló valami, ami nem hogy magába foglalná a nemzeti intellektuális életet, hanem ellenkezőleg: ellentétül elválk tőle. Hiszen még a sajtóorganumokat is megkülönböztetik: az egyik politikai és előkelő, a másik társadalmi, művészeti, irodalmi, lakodalmi és kisebb rendű. Az emberek is politikusok és nem politikusok, a becsület is politikai meg társadalmi, sőt az érintkezés formái is mások a politikában, mások a társadalomban. A megkülönböztetés állami és társadalmi tevékenység között ami egészséges munkafelosztást jelentene és a köz javára a magántevékenységek egy jelentékeny részét foglalná le, egészségtelen irányban meghamisított: az állami tevékenységet megtették politikának és a társadalom — politizál.

Azaz jobban mondva: kibiczel. Amit a négy száz egynehány megválasztott politikus művel, azt fölfogja az ország, megrágja és megemészt. Az or-

szág inferiorissá süllyed megválasztott képviselői mellett, holott megfordítva: a képviselőknek, illetve a törvényhozásnak az országtól kellene kápnia az utmutatásokat, az irányokat és a megoldandó feladatokat. Ahelyett, hogy a közvélemény gyakorolna befolyást a törvényhozásra, ez irányítja a közvéleményt. Aminek sokféle következése van, de egyetlen sem üdvös közülük.

A legjellemzőbb következése, hogy a politikusok a parlamentben nem annyira politikát csinálnak, hanem közvéleményt — a maguk javára. Majdnem minden nap szolgál erről példával. Mint szerepel vagy nem szerepel a képviselő ur a hatás kedvéért, melyre magatartásával számít. Mint válik az ország dolgaival való hivatásos foglalkozás merő produkcióvá a fülől közvélemény tapsai kedvéért. Mint szuggerálják ösmerve az eszméket a nemzetnek mesterségesen, végül mint nem érdeklődik az ország még maguk a politikai kérdések iránt sem, hacsak nem egyes politikusok személyes dolgaival.

Az idegen azt sem értené, hogy amikor csak a politikának van közvéleménye, a politikai ügyek absolute nem érdekelnek senkit. Fontos törvényjavaslatok tárgyalása: unalmas. Szakkérdések a szakemberekre tartoznak. Ellenben elektrizálva riad fel közömbösségéből az ország egy egy inczidensre, lovagias afférre, privát blamage-okra vagy klubtracsra. Volt-e valaha közvélemény Magyarországon, melyet, ha szükség volt rá, nem a politikusok csináltak meg mesterségesen, kongresszusokon, melyekre a tömegeket össze kellett verbuválni, négyüléseken, melyeken nem a nép volt jelen s amelyen nem azt határozták, aminek az elhatározásra a politikusoknak épen szükségük volt? Volt-e probléma, melyet a kormány kapott a közvéleménytől, még pedig úgy, hogy a közvélemény kívánságát magára nézve kötelezőnek ismerte volna el?

Azelőtt sopánkodva emlegettük, hogy az áldatlan politikai viszonyok az oka, hogy az ország belsőleg nem konszolidálódik s amikor minden téren annyi a teendő, a munkaidőt és a munkaerőt mind az egyoldalú politikai feladatok foglalják le. Amikor

a politikai viszonyok konszolidálódtak, reménykedve adták ki a jelszót: most már egyebekkel is foglalkozhatik az ország!

Foglalkozott-e? Dehogy. Politika nélkül nincs élet. Ha a politika nem adott dolgot, mi dolgoztunk. Belénk van oltva a politikai egyoldalúság, elannyira, hogy amikor ráérnének is egyebekre, nincs kedvünk egyébre. A politikai konszolidáltság idejében az ugynevezett egyéb feladatok megoldásához annyira sem fogtunk hozzá, hogy tisztáztuk volna: mik azok az egyéb feladatok. Valamiképen az élet ránk kényszerítette a gazdasági kérdést, de rögtön politikai huza-vonát csináltunk belőle, az egyetemes feladatot agrárius és merkantilis partikularizmussá bontván föl. Művészi, irodalmi, tudományos ügyek mindhalál magánügyei maradnak a művészeknek, íróknak és tudósoknak. A közjótékonyosság, a társadalmi szervezkedés asszonyok dilettáns kedvtelése és olyan urak kezébe kerített eszközök, melyek segítségével az illetőkből — képviselők lehetnek. Itt-ott egy mesterséges nekigyürkőzés észlelhető, huszonnégy órai felbuzdulás, mely elpárolog anélkül, hogy visszhangot keltene szélesebb rétegekben. A jogászok megcsinálták a polgári törvénykönyv tervezetét, a tanárok megcsinálják az iskolai reformokat, az orvosok propagálják a közegészségügyi intézményeket, körjegyzők, polgármesterek közigazgatási eszméket vetnek föl, de mindezek csak ügyek, mikről a közvélemény nem vesz tudomást, pedig isten uccse a a legkisebbik ilyen ügy is fontosabb az országra, mint az, hogy ki volt a másik?

Sajnos, de konstatálni kell. A mi szép országunknak igen inferioris közvéleménye van s ezért a felelősség a politikusokat terheli, akik a politikai fogékonyság egyoldalúságát kiaknázva táplálják és mindent elkövetnek, nehogy valamiképen belőle kigyógyuljon. Hogyne, hiszen csak így lehetséges, hogy a legjelentéktelenebb képviselőnek nagyobb a tekintélye, mint a legjelentékenyebb írónak, művészeknek. Nem csoda tehát, ha minden ambíció a politika körül vetélkedik s a magyar lángész, ha érvényesülni akar, nem remekművet alkot, hanem föllép képviselőjelöltnek.

A megcsalt.

Késő őszi idő volt . . .

A levelek hullása, a napsugár haldoklása ugy ősz idő táján az elmúlás gondolatát ébreszti föl az elmélyedő lelkekben; ahogy az ember jár-kelel a fakuló fák közt, a daltalan tájon, a sűrű ködös párázatban, úgy tetszik, mintha e köd az elmúlás, a pusztulás gondolatától lenne olyan terhes. Le van kötve a lélek, nehéz a szív és úgy huzza valami lefelé és folytonosan lefelé, oda a földbe, a sir felé. A lélek szárnyalása is tehát lefelé irányul. És minden gondolat, amelyet ekkor szárnyaira vesz, olyan sötét, olyan sivar. Fakó, mint az a levél, mely keringve hull a föld sarába, szintelen, mint az a sugár, mely észrevétlenül enyészik el a zörgő avar közt.

Őszi pirulás, senyvedés az egész vidék. A himes mező eltűnt; bogáncskóró fut rajta versenyt a széllel. És az ég is oly szomorú, mintha könnyezni akarna. Mintha bánkódna, hogy a tájjal együtt beilleszkedjék az ünnep hangulatába. A gyászba, a szomorúságba, melyet beragyognak a könnyek, a a léleknek vigasztaló harmatcsöppjei . . .

Együtt ült a két régi jó barát a barátságos legény-szobában, amelynek minden egyes darabjához kedves, mélabus emlékek fűződtek. A halottak napi szomorú hangulat teljes erővel uralkodott érzelmeik felett, lelkük elmerengett a multak emlékének és titkos borongás vett erőt rajtuk. Mintha csak ez a nap volna kijelölve a bölcselkedésnek. Goldolattuk künn jár a temetőben, amíg a hantok képzeletük elé varázsolnak mindent, amit csak rejtenek: erőt,

észt, bölcsességet, hirnevet, boldogságot és boldogtalanságot, s mintha látnák, hogy ime, itt a jóságos apa nyugszik, akinek szívet elcsendesítette az élet harcza, emitt egy agg pihen, aki elaludt, mint a leégett gyertyaszál, mellé pedig egy éhezöt dobtak, akit megölt a nyomor, ez szerelmes volt és eldobta magát az életet, és ott tovább pedig a szerető, akit a férj ölt meg.

És ez a férj! most itt a barátságos legény-szobában mondja el regényét . . .

— Valamely czudar érzés hajtott haza. Magam sem tudtam volna megmondani mit érzek, csak nyugtom nem volt, nem tudtam maradni sehol. Néha elszorult a szívem, néha meg mintha a karjaim zsidadtak volna el, úgy éreztem.

Otthon minden csendes volt. Az előszobában teljes sötétség terjengett.

— Bolondság — gondoltam — s éreztem, hogy elpirulok arra a gondolatra, amely ide kergetett. Hogy is támadhatott a szívemben az a csuf érzés. Hogy is gyanusithattam még gondolatban is az asszonyt, akinek én voltam az első egyetlen álma . . .

Amíg ezt elmondta, arcát a két kezébe fektette. A szobában siri csend volt. Az ügyvéd unszolására tovább beszélt.

— Visszafordultam, hogy úgy, amint jöttem, zajtalanul elmenjek újra. Nagyon szégyeltem magamat s úgy osontam kifelé. Utközben azonban mást gondoltam. Megbűntetem önmagam s megtréfálok a feleségem. Otthon fogok várni az asszonyra, előbb azonban virágért megyek.

Kisurrantam az első szoba ajtaján s jóked-

vűen nyitottam be a virágáruhoz s a mennyi fehér szegfűje volt, mind összevásároltam s egy óriási fehér csokorral tértem haza. Pajkos dalt dudorászva léptem a sötét szobába, majd az én szobámba. Egyszerre meghökkenem. A háló szobaajtó kulcslyukán keskeny fénycsík szűrődött ki. Visszafojtott lélekzettel, lábujjhegyen közeledtem az ajtó felé s nem volt hozzá erőm, hogy lehajoljak a kulcslyukhoz. Odátámolyogtam az ajtóhoz, hozzácsimultam az ajtófélfához és hallgatóztam.

Nem hallottam egyebet, csak a saját szívem verését. Agyamban megsibbadtak a gondolatok, homlokomon hideg verejték gyöngyözött s önkéntelenül görcsösen szoritottam a szegfűcsokrot, mintha megakartam volna fojtani azokat az ártatlan fehér virágokat.

Egyszerre úgy rémlett, mintha hallanék valamit. Nem tudtam elfojtott kacagás, tört sóhaj, vagy csökcstattanás-e, csak azt éreztem, hogy a szívem marcangolja valami kimondhatatlan kinszenvedés. Azután nem hallottam semmit, csak ott álltam megmerevedve, tehetetlenül, megbénulva.

Hirtelen fölriadtam. Dallamos csengő női hang szűrődött át az ajtón. Az asszony hangja volt. Olyan ismerős, olyan szívhezszóló. Olyan isteni, amikor félig suttogva ejti ki azt az egyetlen szót:

— Édes! . . .

Föllángolt a szívem. Ezen a hangon szólt mindig hozzám, ezt a szót sugta a fülembé, a mikor mámorba ringatta a szívem, ezt a szót megszentelteleníti az asszony . . .

Öködbe szorult a kezem, s megdöngettem vele a falat.

Belföld.

Egy hó közigazgatása. Udvarhelyvármegye közig. bizottsága 8-ikán, szerdán, tartotta *Hollaki* főispán elnöke és a biz. tagok élénk részvétele mellett folyó havi gyűlését, a melyen a múlt havi darabok nyertek elintéztést.

Hollaki főispán megnyitójában ez év első gyűlése alkalmából sikert és szerencsét kívánt a biz. tagoknak. Megemlékezett Sándor Mózes tanfelügyelő nyugdíjba vonulásáról, a mely alkalmából indítványára buzgó és önfeláldozó működéséért jegyzőkönyvi köszönetet szavaztak. Majd meleg szavakkal üdvözölte Balogh Istvánt, mint a vármegye új tanfelügyelőjét. — Sándor Mózes kedves kötelességet vél teljesíteni, a midőn a bizottságnak ő vele szemben tanusított jó indulatát, támogatását megköszöni. Ez a támogatás — úgy mond — tette lehetővé, hogy dacára a nehéz anyagi viszonyoknak, a vármegyei népoktatás a többi megyékével egyenlő színvonalon legyen. Végül különös köszönetet mond a jelenlevő Jung-Cseke Lajos apátnak.

Balogh István s. tanfelügyelő a főispán szíves szavait köszöni, majd működése irányát jelöli meg egy lendületes beszéd keretében. Mikor a vármegyébe jött — úgy mond — a kétségnek bizonyos neme fogta el, hogy vajon képes lesz-e megfelelni a reáruhuló feladatnak. Azonban a kétséget csakhamar eloszlatta egy szó: a magyarnép és magyarföld iránt érzett nagy szeretete. Szólt erősen hiszi, hogy képes lesz megfelelni az állásnak. Kívánja, hogy azokat az elveket és tudást sajátítsa el a gyermek az iskolában, a mely neki az élet harcában fegyverül szolgál; mert úgy van az, hogy olvész a nép, mely tudomány nélkül való. Ezért az egyházi és politikai hatóságok segítségét kéri ki. A tudás csekély — majd így folytatja — ha nem párosul vele a munkaszeretet. Az a tanító, a ki a gyermeket tudás mellett munkaszeretettel oktatja, az ő nagyrabecsülésére tarthat számot. (Helyeslés.) A tanító kötelessége a gyermek szívébe becsopogtatni, hogy e föld, a mi hazánk; s e nagy világon kívül nincsen számokra hely. És hogy ha az egész világ elhagyja is, mindig van neki egy erős támasza: a mindenható; aki abban bizik, soha meg nem csalatkozik. (Élénk tetszés). A mely tanító ezt tudja tenni, nagyot alkotott. A midőn még kijelenti, hogy működésében soha magán érdek vezetni nem fogja, a midőn a hazát és a közérdeket tartja elsőnek, kéri a bizottság tagjait, hogy munkájában támogatni kegyeskedjenek. (Éljenezés).

A bizottság Sándor Mózes indítványára, a múlt év folyamán a tanfelügyelői teendők végzésével megbízott gróf Lázár főjegyzőnek, valamint Poppov Péter tollnoknak köszönetet szavazott. Jung-Cseke Lajos a Sándor Mózes szavára reflektál és köszöni az ő nyilatkozatát. Hogy ketten mindig parallel irányban ha-

ladtak, az onnan van, mivel a magyar kulturát egyforma közös akarattal kívánták előmozdítani. Szabadságot vesz magának, hogy többi esperes társa nevében is hálás köszönetet mondjon Sándornak, a ki felekezeti különbség nélkül szolgálta a kulturát. És a midőn Balogh Istvánt üdvözli, figyelmébe ajánlja, hogy az ő programbeszédje értelmében azt a jóságot éreztesse, a milyent tisztelt elődjénél tapasztaltak.

Hollaki főispán az ez alkalomra megjelent fő- és szolgabíráktól bevette az esküt. Tárgysorozat rendén elsőnek dr. Damokos Andor alispán tette meg jelentését. Alispáni iktatóra érkezett 1551 ügydarab, a melyből 1215 nyert elintéztést. A pénztár vizsgálata megejtetett, hiány nem találtatott. Megemlékezett jelentésében a Kuriának az erdőarányosítás ügyében a napokban hozott végzéséről, a melyet mi lapunk múlt számában már ismertettünk. — Barabás András árvaszéki elnök jelentése szerint iktatóra érkezett 1654 darab, a melyből 1236 ot intéztek el. Gyámság alatt maradt az év végével 10838, gondnokság alatt 797 egyén. Sz.-Udvarhely árvaszékénél az iktatóra érkezett 121 darabból 11 nem nyert elintéztést. Gyámság és gondnokság alatt maradt 495 egyén. — Dr. Lengyel József m. főorvos jelentéséből kitűnt, hogy a vármegye egészségügyi állapota, eltekintve a hevenyfertőző bántalmaktól, kedvező volt. A hevenyfertőző betegségek közül a vörheny számos községben lépett föl, azonban az intézkedések mindenütt szigorúan foganatosítottak. Orvosrendőri hullavizsgálattal 11 esetben végeztek. A közkórházban 157 beteg ápolatott. A hó végével ápolás alatt visszamaradt 49 férfi, 34 nő. — Balogh István s. tanfelügyelő jelenti, hogy a hó folyamán, tekintettel az összetorlódtatott irodai munkákra, egy iskola sem lett meglátogatva. — Lázár Kálmán kir. alügyész jelentése szerint a központi fogházban 4 vizsg. 80 elítélt, a kereszturni j. b. fogházban 7 elítélt, a h.-oklándi j. b. fogházban 36 elítélt, összesen 4 vizsgálati, 123 elítélt fogoly volt letartóztatva. — Roediger Gyula h. kir. pénzügyigazgató jelenti, hogy egyenes adóban a tárgyalás alatt álló hó folyamán 121.409 kor., hadmentességi díjban 3966 kor., bélyeg és jogilletékben 14.025 kor., fogyasztási és italadóban 54.263 kor., dohány jövedékben 34339 kor. folyt be. Ideiglenes házádomentesség 23 esetben lett engedélyezve. — Diószeghy Samu kir. főmérnök jelentése szerint úgy az állami mint a törvényhat. sági utak és azok tartozékai jók voltak. — Zonda József kir. állatorvos jelenti, hogy az állategészségügy általában véve kedvező volt, a sertésvész több községben megszűnt.

Az előadók jelentései után az egyes albizottságokat választották meg, még pedig: *Fegyelmi bizottságba*: Jung-Cseke Lajos, Lántzky Sándor rendes, dr. Mezei Ödön pót; főispán által kinevezettek:

Balogh István, Diószeghy S. rendes, Molnár Lajos pót. — *Erdészeti albizottság*: Damokos Andor elnök, Jung-Cseke Lajos alelnök, Ugron János, kültag: Fás Gyula. — *Gyámügyi fellebbező. küld.*: B. Kemény Béla, dr. Nagy S. rendes, Lántzky Sándor pót, kinevezettek: Sándor Mózes, Jung-Cseke L. rendes, Gyarmathy Ferencz pót. — *Fogházvisz.*: Gyarmathy F., Sándor M., Diószeghy S., Menyhárt András. — *II. foku erdei kihág.*: Sándor Mózes, Gyarmathy F., dr. Mezei Diószeghy S. rendes, Ugron János, Jung-Cseke, Szabó Gergely, Menyhárt A. pót. — *Kegyelmi biz.*: Gyarmathy F., dr. Nagy S. — *Felsőokl.*: Diószeghy S., Sándor M., Lántzky, dr. Mezei. — *Munkaadók és munkások közötti vit. ügy. elbir.*: Gyarmathy F., Mezei, Jung-Cseke, B. Kemény; pót: Menyhárt, Ugron J., Szabó G., Lántzky. — A tárgysorozat 12 pontja alatt K.-Keményfalva község előljárási panaszára a bizottság, a község sóskutjának igénybevételeért az új összeírást a pénzügyorség és a község előljárási igazgatóság közbejöttével, elrendelte. Az áll. közutakon teljesítendő építések és szállítások felülvizsgálatára Bárány Kemény Béla, Dr. Damokos Andor és gróf Lázár Ádám küldettek ki. A tárgysorozat 53 magántermészetű pontból állott.

Olcso pénz a székely népnek.

Ismét és ismét konstatáltuk, hogy itt a Küllő vize mellett és ott az Olt s a Maros partján veszendőben van a magyar faj ama törzse, a mely országvédő és fajfentartó misszióját oly hősiessé kitarással teljesítette egy hosszú ezredéven át. A székelység gazdasági elzülése már-már befejezett tényre vált. Eladósodott az ingéig, elhanyaglott a házi ipar s telekkönyveinek teherlapjait régen pótvételekkel kellett megtoldania. Itt vármegyénkben, az oly sok oldalról megtámadott népet, most még az a csapás is érte, hogy a Székelytakarék csődbe jutott, ami természetesen a kölcsönök tömeges felmondását hozta magával.

A székely nép tönkrevetésén a nemzetiségi bankok is alaposan munkáltak, akik jól kikészített tervvel kaparintották magukhoz az olcsó birtokokat, kihuzván a nép alól a talajt, úgy, hogy a hol még kevéssel ezelőtt őseitől örökölt birtokán eredménytel gazdálkodott, ott ma már mint napszámos dolgozik.

A magyar földnek mind nagyobb mérvben való elidegenítését kívánja megakadályozni az az akció, amelyet a Magyar Földhitelintézet, *Hollaki* főispán nemes inicziatívájából megindított. A budapesti Magyar Földhitelintézet képviselői Rédy Gyula nyug. uradalmi felügyelő mint szakbecsüs és Dr. Medveczky Antal jogtanácsos ez ügyben már vármegyénkbe le is érkeztek, a mely alkalmából *Hollaki* főispán teg-

Néma csend oda benn a hálósobában. Majd egy ijedt hang suttoja:

— Valaki jár az ebédloben.

— Megnézem.

Mint a villám cikázott át agyamon a gondolat, hogy azt, aki kilép megfojtom. Egy szó, egy kiáltás nélkül. Reávetem magamat, mint a tigris a prédára, s ha nem bírok vele a kezemmel, szétmarczangolom a fogammal; erre a gondolatra még a fogamat is elcsikorítottam.

Mikor az ajtó megnyílt, egyenesen a torkához kaptam annak, aki kinyitotta. Az csak a levegőbe kap s hörögve bukik térdre.

Én pedig hurczolom be a hálósobába a prédát. Amikor beértem, odadobtam a földre:

— Nesze — visszahoztam — megfojtottam — ezután én magam is összeestem.

Azonban a Gróf — mielőtt én teljesem magamhoz tértem volna, már megmozdult, levegő után kapott és fölkel.

Az asszony az ágy szélén ül, tágra nyílt szemekkel, amelyek rémülten merednek én reám. Olyan sáppadt, mint a halál. Nem szólt egy jó darab ideig senki. Megtörtén, zavarodva ültünk. Végre is a gróf szólalt meg, földreszegzett szemekkel, daczos, száraz hangon.

— Szeretem! és ő is szeret — ne állj az utunkba.

— Szeret! — kacagtam föl fuldokolva — szeret! Szeret úgy, mint engem szeretett, mint engem szeretett? Nos, hát szeresd, szeresd hát... És a feleséged? ... Szörnyű vad indulattal löktem oda a férfit az asszonyhoz. Szeresd hát, hadd öljön meg az undor! Utálom magamat, a miért öleltelek, utálom az ajkamat, a mely megcsókolt, undorít az

élet, mert veled osztottam meg... Mim voltál? Az üdvösségem, a hitem, az istenem, — nem, nem — több mindennél — a lelkem lelke, a szívem lángja, az agyam minden gondolatja — és mi az én istenem? Egy czéda, a hitem guny, az üdvösségem csalóka fény, a lelkem lelke sár, a szívem lángja mocsok. És a másik? Megszorította a kezemet, belopódzott a házamba, megtévesztett rangjával, megitta a boromat, adósságba kergetett. Megitta a véremet, ellopta a mennyországomat, a hitemet, — és én nem tudtam megölni, én korcs, én gyáva, én tehetetlen...

Görccsös kacagásba tört ki. A kezével nagyot ütött az asztalra, majd így folytatta:

— Az asszony eltakarta kezével az arcát, míg a Gróf daczosan ott állott az ágy mellett s merev tekintetét a földre szegezte...

— És én ne álljak az utatokba? Én? — Kacagtam föl. — Ha ezer életem volna, ezerszer állanék bosszút; ha ezer lelkem volna nem gyűlölnhetne jobban; átkozni foglak a mig lehelek, átkozni foglak haló poromban is. Közétek fogok állni -- előlem el nem menekültök, a nyomotokban leszek mindig, ott leszek csókotokban, ölelésetekben, a levegőben, melyet beszívtok...

A fájdalmas emlékek illetéknéppen való fel-elevenítése lelkét egészen felizgatta. A nagy legényszobát hatalmas lépésekkel mérte végig s érthetetlen szavakat hadart, mintha megőrült volna.

Az ügyvéd, a jó barát, biztatására és kérésére magához tért, s nyugodtabb hangon folytatá a szomorú történetet.

— Az asszony úgy összezsugorodott, szinte elveszett. Hosszu fekete haja beborította a kis párnát. Nagy fekete szemei révedezve kerestek olyan pou-

tot, a melyen megnyugodhatnának. Nem mert többé felém nézni, nem mert a Grófra tekinteni. Némán tördelte kezeit és tehetetlen fatalizmussal várta, mi fog történni.

— Egy percig újra csend állott be, a mig gondolataimat rendeztem. Majd így szóltam hozzájuk:

— Ám legyen! nem állok az utatokba. Szeressétek egymást, ha tudjátok. Te elveszed feleségül, ha én félreállok?

— El.

— Te hozzá mégysz?

Az asszony remegve igent intett.

E perczen egy szörnyű gondolat villant át az agyamon.

— Mi óta ismeritek egymást ilyen jól?

— Két év óta.

— Két év óta. Eszerint a születésekor elhalt kis gyermekünk...

— Óh nem, nem! — sikoltott fel az asszony.

Azonban ez már elvette eszemet. Éreztem amint arczomon torz mosoly suhan végig, azután az ajtó felé mentem, kivettem a kulcsot, majd szobámba léptem s rájuk zártam a szobaajtót. Jól láttam, amint az asszony remegve fogódzott meg a Gróf karjában.

— Mi lesz velünk? suttoja.

— Semmi, — mormolta a férfi.

— Olyan furcsán nyugodt.

— Erőlködik.

— Valamire készül. Én ismerem.

A kulcs fordult a zárban s beléptem. Egyszerre elhalgattak. Nyugodt voltam, mint a halál. Kezemben tartottam a szögfücsökrot.

— Meg akartalak ezzel lepni — s letettem az éjjeli szekrényre a virágokat. — A Gróf felém indult;

nap délelőtt városunk irányadó embereit értekezletre hívta meg. Ez értekezlet azután meggyőződött arról, hogy ez intézetet nem anyagi szempontok, hanem magasabb törekvések vezeték, amidőn az idegen bankoknak beadódott székely népnek 50 éves törlesztésre, 5%-os pénzt ajánlott föl, és ami kifogást lehet benne most találni az az, hogy a kölcsönösszeg minimuma 2000 koronában van megállapítva, amit tekintettel a helyi viszonyokra, oda módosítottak, hogy ez összeget ötön vehetik föl, igen természetesen egyetemleges felelősség mellett.

A tegnapi értekezletből kifolyólag Dr. Damokos alispán a mai napon az alábbi körlevelet bocsátja ki, a melyben az összes tudnivalók bennfoglaltatnak:

A „Magyar földhitelintézet“ a f. évi február hó 8-án 30—192. jkvi szám alatt hoztam intézett átirata alapján azonnali és a legszelebb körben közzététel vegett a következőkről értesítem.

Vármegyénkben a jelzálogos kölcsönrel terhelt kisbirtokok helyzete ujabban még súlyosabbá válván, az ebből való kibontakozás előmozdításához a Magyar földhitelintézet is a törvény és alapszabályai értelmében rendelkezésére álló eszközökkel hozzájárulni kíván. E célból kiküldöttéi útján ohajt tájékoztatást szerezni arról, vajjon nem lenne-e lehetséges a vármegyei kisbirtokokot terhelő magas kamatozású kölcsönöket a Magyar Földhitelintézet részéről engedélyezendő olcsóbb kölcsönökre convertálni.

Az intézet kész az intézet szabályainak megfelelő jelzálogos kölcsönöket engedélyezni, a rendelkezési helyzettől indokolt következő külön feltételek alatt:

1. A kölcsönök összege készpénzben, teljes névértéknek megfelelő összegben fizetendő ki.

2. A kölcsön után a kölcsönvevő kamat- és tőkétörlesztés fejében mindössze 5%-ot tartozniék fizetni 50 éven át fél évi utólagos részletekben.

3. Azon célból, hogy azok a kisbirtokok, a kiknek 2000 koronán aluli kölcsönre van szükségük, szintén convertálhassák tartozásukat, meg engedték, hogy egyetemleges kötelezettséggel, többen összeállva vehessenek fel 2000 koronás kölcsönt olyképp, hogy egynek-egynek része legalább 400 koronát tegyen, mely összeg után a 2-ik pont értelmében fél-évenként 10—10 korona járadék fizetendő.

Az intézet által kiküldött Rédy Gyula nyug. uradalmi felügyelő szakbecsüs és dr. Medveczky Antal ügyvéd, valamint több helybeli érdeklődő részvételével vármegyénk főispánjának elnöksége alatt mai napon megtartott értekezlet alkalmával adott felvilágosítások alapján még a következőket közlöm:

A 3. pont értelmében felvett kölcsön után az egyetemleges adóstársaktól a részletek külön is elfogadtatnak.

A kölcsönkérő feleket semmi becslési, eljárási költség, ügyvédi díj, bekebelezési díj nem terheli, kizárólag a bélyegköltségek, illetve kész kiadások. A kölcsönök a bélyeg és illetékmentesek.

Kölcsönök az intézet alapszabályai szerint kizárólag csak földbirtokra és azok értékére adhatók, kétszeres biztosíték mellett vagyis az intézet által elfogadható érték 50%-a erejéig.

— Mit teszesz?

— Majd megtudod azt is. A zsebembe nyultam és revolvert vettem elő.

Az asszony felsikoltott, a Gróf a fegyver felé kapott — vesztére; — a golyó jól talált. A Gróf azonnal meghalt . . .

. . . A szivarfüst átláthatlan réteget képezett; — a kályhában a tűz kialudt, s a szobában kellemetlen hideg volt érezhető. Borzongva idézték föl emlékkükben e tragédiát, majd rövidesen befejezte történetét.

A többire már te is jól emlékszel. Az elájult asszonyt a szobában magára hagytam, én pedig lenyenesen és fölötte nagy nyugalommal az ügyészhez mentem. A vizsgálat csakhamar keresztül lett vive, és én alig egy hó múlva az esküdtsték előtt állottam. A hangulat előre kedvező volt mellettem, s amidőn az esetet úgy elmondám az esküdteknek, aminthogy most tevének néked, — egyhangulag fölmentettek.

Az asszony nem tudom biztosan hová tűnt, de amint a Balkán félszigetről hazatért emberektől hallom, az ottan nagyszámban levő lebuajok egyikében a kifestett arcú hölgyek százanandó, viszontagságos életét vette föl.

. . . Az éjfél odakünn már rég elütötte, s a két barát kezet nyujt egymásnak, és a meggyötört ember hazafelé indul. Lelke elhallgatott, csak az érzés háborog benne. Künn a novemberi hideg szellő suhan végig az elhagyott utcákon. Megmozdul a nehéz sűrű levegő, megrázkodnak a széltől az utszéli fák és megszakad róluk a levél, megcsörren, aztán bukik le és szaporodik lent a nyirkos földön a sárga avar . . .

A hol a tagosítás folyamatban van, s jogerős bírói ítélettel meg van állapítva, hogy kinek melyik parcella fog jutni és csupán a telekkönyvi fogantatás után hátra, ottan nem a régi, hanem az új föld lesz becslés alá véve.

Erdőségeknél csupán a földérték (talaj) becsültetik, a faérték nem.

Az ötven évi idő eltelte előtt is, bármikor törleszthető a kölcsön, minden több költség és felmondás nélkül, de csak 200 koronás részletekben; ennél kevesebb összegben nem.

Az adós kezéhez kiadandó könyvecskében benn foglalattik a törlesztési terv is, úgy hogy minden adós minden időben tudhatja, hogy tőke tartozásából mennyi törlesztetett. Az 5%-ból 4% kamat, 1% tőkétörlesztésre fordítottatik. Fizetendő félévi részletekben utólagosan.

A kiküldött és feent nevezett intézeti megbízottak, — kik a felleendő kölcsönök ügyeinek lebonyolítása céljából mindaddig Sz. Udvarhelyen fognak időzni, míg teendőiket lebonyolítják, meg vannak bizva, hogy a jelzálogokról a helyszínen úgy a telekkönyv, mint a kataszter, továbbá a terhekre és az értékre vonatkozó adatokat beszeressék, sőt a mennyiben a terheknek a Földhitelintézeti kölcsönökkel leendő konvertálását a törvény és alapszabályaik értelmében keresztülvihetőnek találják, a kölcsönök engedélyezése iránt azonnal érdemleges javaslatokat is tegyenek és e célból a telekkönyvi és kataszteri kivonatokat bemutassák, hogy a felek az okmányok beszerzésének, valamint az utánjárásnak költségeitől megkíméltesse, s terükre, mint jeleztetett, csak a bélyeg és a hivatalos költségek (készkidások) essenek. Ugyancsak a megbízottak teljesítik a szabályszerűen kiállított kötelevények bekebelezését is, és pedig minden eljárási díj nélkül.

Hogy pedig a kölcsönt felvenni óhajtó felek a Székelyudvarhelyre való utazás költségeitől is megkíméltesse, a beadandó kérésre felhasználandó nyomtatványt megfelelő számú példányban oly felhívással adom ki, hogy azt kívánatra a kölcsönért folyamodóknak díjtalanul adja ki.

Mindennemű erre vonatkozó kérvények, beadványok, levelezések „Dr. Medveczky Antal ügyvéd urhoz Sz. Udvarhely vármegyeház“ címzendők.

Mind ezek után ezen vármegyénkre és annak székely lakosságára oly kiváló fontossággal bíró és a székely föld megmentését célzó kezdeményezés sikerének előmozdítása végett felhívom, hogy az előadottakat az egyes községek birtokos, lelkész és tanító urakkal is egész terjedelmében közölve, ezen rendeletnek a kellő számban idezart példányait a lehető legszelebb körben ossza szét. annak tartalmát az érdeklődők mindenikével részletesen ismeresse meg, a Földhitelintézet megbízottait feladatuk teljesítésében, jelesen a telekkönyvi és kataszteri adatok megszerzésében hathatósan támogassa s kellő felvilágosításban részesítse, annál is inkább, mert a Földhitelintézet nem anyagi szempontból, — melyet rendeltetése és szervezete kizár, — hanem azoknál a magasabb tekintetekről fogva, melyek vármegyénket illetőleg még fokozottabban jutnak érvényre, ajánlotta fel közreműködését. Székely-Udvarhely. 1902. február 11. Dr. Damokos Andor, alispán.

Ujdonságok.

A székely képviselők amint már jeleztük, a székely kongresszus rendezése tárgyában 1902. január hó 16-án délután 5 órakor a képviselőházban közös értekezletet tartanak, melyre az összes székely egyesületeket a következő sorok kíséretében hívták meg:

Tisztelet egyesület!

Alulírott székely képviselők a t. Egyesületet tisztelettel fölkérjük, hogy a székely-kongresszus rendezése tárgyában jövő évi január hó 16-án délután 5 órakor a képviselőházban tartandó közös értekezleten részt venni sziveskedjék.

Az értekezletre meghívott t. egyesületeket és pedig: a t. Országos Magyar Gazdasági Egyesületet, a t. Erdélyi Gazdasági Egyletet, a t. Erdélyi Kárpát-Egyesületet, a t. Székely Társaságot és a t. Székely Egyesületet sz. rencsénk van arra is kérni, hogy a kitűzött értekezleten lehetőleg t. elnökségeik útján méltóztassanak részt venni s hogy a képviselőre vonatkozó becses válaszukat Bedő Albert képviselő-társunkhoz (Akotmány-utca 10. sz. a.) sziveskedjenek in tézni.

Budapest, 1901. évi december hó.

Bedő Albert, Benke Gyula, Dániel Gábor, Fejér Antal, Gyöffy Gyula, László Mihály, Molnár József, Székely György, Ugron János

A marosvásárhelyi ügyvédi kamara néhai Dr. Kovács Mór ügyvéd iródájának gondnokául Dr. Kovácsy Albertet rendelte ki.

Darányi Ignác miniszter a Székelyföldön. A képviselőház pénzügyi bizottsága e hó 4-én a földmívelési miniszteri tárcza költségvetését tárgyalván, a bizottság egyik tagja Bedő Albert volt államtitkár a miniszternek a székelyföldi akcióját vette bírálat alá, kiemelve hogy azt nem tartja elégségesnek s legalább a székelyvármegyékre nézve kívánja az állami hitelkonvertáló intézetnek létesítését, valamint az Olt és Maros folyók mellékvizeinek szabályozását. A miniszter válaszában megígérte, hogy a székely-

vizek szabályozására figyelmét kifogja terjesztetni s kijelentette hogy a földhitel kérdésével a pénzügyminiszterrel együtt szándékozik foglalkozni különösen a rutén és székely vidékeken; különben a Székelyföldre személyesen is le fog jönni a székely akció bevezetésére. Örömmel üdvözlöjük előre is Darányi Ignác miniszter urat a kiváló figyelemért, melylyel a székelység gazdasági fejlődését előmozdítani törekedik, mert megvagyunk győződve, hogy személyes tapasztalatai után égetőbb bajaink orvoslása el nem maradhat.

Esküvő. Folyó hó 6-ikán tartotta esküvőjét Berei Soó Ernő, Máv. üzletvezetőségi tisztviselő, Soó Erzsikevel, özv. Soó Károlyné szeretetre méltó leányával Sz. Udvarhelyen. Az új pár már a délutáni vonattal a férj állomáshelyére, Kolozsvárra utazott.

A birtokrendezési viszonyok javítása címűrel lapunk múlt heti számában, — az egész magyar sajtót megelőzőleg, — megírtuk, hogy a Kuria egyik közlebről hozott döntvénye alapján a kisebb székelybirtokosok mily óriási lidércnyomástól szabadultak meg. Mert ugyanis az eddigi gyakorlat szerint ha a 100 holdon felüli birtokosok arányjogaik kiszakítását kérték, a törvényszék azt mindanyiszor az összes birtokosok, tehát a közösben maradni akarók tehere is elrendelte, amiáltal a periodikus tagosítással járó magas költség egy bizonyos idő alatt jóval felülmulta a birtok értékét, ami viszont számtalan esetben a kisebb székely birtokosokat birtokaik eladására készítette. A Kuria bölcs és csak természetesen található határozata, a mely szerint a törvényszék az arányosítást mindanyiszor elrendelteti, azonban kizárólag a kérelmezők költségére, a fenti módon való birtokszerezésnek egyszersmindenkorra véget vet, s talán még elég jókor. A Kuria ezen fontos és következményeiben kiszámíthatatlan határozatáról az imét megtartott közg. biz. gyűlésen Dr. Damokos alispán is jelentése kapcsán megemlékezett, s a bizottság tekintettel annak lényeges közérdeklő voltára, minél szélesebb körben való publikálását mondotta ki.

Nögyületi közgyűlés. Jótékony nögyesületünk a módosított alapszabályok értelmében beszámoló évi rendes közgyűlését a jövő vasárnap, az az f. hó 19-én délután 3 órakor tartja a vármegyeház első emeleti kisebb tanácstermében, a melyre az egyesület összes tagjait és az érdeklődő közönséget ez uton is tisztelettel meghívja az elnökség.

Az ipartörvény módosítása. A kereskedelmi miniszteriumban az ipartörvény módosításának munkálatai annyira előhaladtak már, hogy a törvényjavaslat teljes szövegében márciusra elkészül, úgy hogy még a most folyó ülésszakban a Ház asztalára kerül. A törvény első részének módosításával, amely az ipari képesítést s e törvénykönyv általános részét öleli fel, — Abonyi Emil miniszteri tanácsos, kit az új ipartörvény szerkesztésével megbíztak, már teljesen elkészült. Most folyik az iparfejlesztési szakosztályban az anyaggyűjtés a munkásvédelem törvénybe iktatására. Az új törvény behatóan fogja tárgyalni e nagyszabású társadalmi kérdést főként a női és gyermekmunkások védelmének szempontjából. E kérdések szabályozásánál érvényre fog emelkedni a svájci, belga és svéd munkástörvények szelleme.

Az adófizető polgárokat saját érdekükben felhívjuk, hogy az ingatlanukra bekebelezett tartozásokat a városi adóhivatalnál ingyen kapandó iven, — e hó 31-ik napjáig, az általános jövedelmi pótdadó törlése végett, adják be.

Az udvarhelyvármegyei gazdasági egyesület f. é. január 25-én d. e. 10 órakor tartja ujjasalakuló közgyűlését a vármegyeház kistermében, melyet megelőzőleg 25-én 9 órakor előértekezlet lesz, a melyre ez uton is tisztelettel meghívja az elnökség, a törvényhatóság tagjait, a lelkész, tanító, községi előjáró és jegyző urakat, általában mindazokat, akik a vármegye gazdasági viszonyai iránt érdeklődnek. Akik belátják, hogy államunk alapja a föld és a földmíveléssel foglalkozók társadalma, akik veszélyt látnak nem csak e megyére, de az egész székelynépre, az egész hazára abban, hogy a föld, az édes anyaföld megingott alattunk, hogy nap-nap után szaporodik a száma azoknak, akik a természet mostohaságával a rossz gazdasági rendszerekkel vívott harcban kitudulnak a sorból, elhagyják a községet, melyben őseik hamvai pihennek, hogy más hazában, más viszonyok között vegyék fel a küzdelmet, a honnan vagy soha vagy csak mint roncok kerülnek vissza. Az elnökség ez uton kéri mindazokat, akikhez taggyűjtő-ívek küldettek, miszerint ez iverket az egyesület elnökségéhez címezve visszaküldeni sziveskedjenek.

A Nőegylet filléestélye. A jótékony Nőegylet 8-ikán kezdte meg estélyei sorozatát. Ez első estély rendezői Dorosné és özv. Gonda Jenőné voltak, akik igen szép programot állítottak össze ez alkalomra. Ha hibát akarnánk keresni e minden tekintetben sikerült estében, úgy azt az összes szereplők tárgyának megválasztásában találunk meg, mivel elkezdve a felolvasáson és végezve a melodramán mind-mind a megcsalt férj szomorú történetét akarta bemutatni, a melyen csak a szindarab tett tul, amennyiben ebben már a reciprocitás kedvéért, az aszszony is megcsalatik, ha miudjárt művészi formában is. Természetesen ez a véletlen játéknak tulajdonítható be, azonban mindenesetre magánhordja korunk, illetve társadalmunk általános izlését, mivel tudva van az, hogy hatást ma már szinte csak ilyen dolgokkal lehet elérni. Az egyes piécek így következtek egymásután: felolvasott *Becsek Aladár; Már alszik* című egy bohókás francia vigjátékot adtak elő *Madarász Irénke, Dr. Soó Rezső és Dr. Szöllősi Ödön*. Az egyfelvonásos vigjáték tárgyát fentebb két szóval már elmondottuk, s így még csak azt a megjegyzést fűzzük hozzá, hogy a szereplők valamennyien kedves alakítást nyújtottak, különösen Madarász Irénke, akinek műkedvelői sikerét már ismételtelen konstatáltuk. Végül *Márton Árpád Kovács Gyula Hajnal wram* melodramáját adta elő *Varró Berta* zongorakísérete mellett, hatásosan. Az estélyt táncmulatság zárta be. Az estély jövedelme, daczára annak, hogy a régi filléres rendszer lett beállítva, közel a 100 koronát meghaladta. — A 15-ik estélyt *Lántsky Piroska és Heteyi Gabi* rendezik.

Személyi hír. Városunk társasélete ismét egy közbecsült tagját veszítette el. Ugyanis *Pál Adolf*, a Székelyegyleti takarékpénztárnak 20 éven át volt könyvvezetője, s aki egyenes, őszinte módoráért általános kedveltségnek örvendett, Budapestre tavezott, ahol a m. kir. tudom. egyetem gazdasági intézeténél a részére szervezett könyvvezetői állást nyerte el.

A székely kongresszus előkészületei. Az erdélyi Kárpát-Egyesület kezdeményezésére mindazok a tényezők, hatóságok és testületek, melyek az erdélyi gazdasági viszonyok javításán fáradoznak, elhatározták, hogy a cél elérésére székely kongresszust tartanak s ott a teendőket megbeszélik. A Kárpát-Egyesület, mely eredetileg a turisztika ápolására alakult, az új mozgalom irányítására abból a programból indult ki, hogy elsőrendű kötelesség megismerni a székelyföldet és lakóit, mert a megismerés során épül fel majd a csatorna, mely a kereskedés és ipar centrumában élő százazereket az ország ama részeibe vezet s akkor a Kárpátok szelölője nem fog onnan többé bus sóhajt hozni, hanem az ipartelepek gépeinek zakatoló, az iparvasutak robogó zaját, meg az öröm és szabadság dalainak vidám hangjait. . . A székely kongresszus eszméjét pártolta Hegyhús Sándor kereskedelmi miniszter s az előmunkálatokban segítséget nyújtanak az összes erdélyi képviselők. A munkálatok annyira előrehaladtak, hogy az erdélyi Kárpát-Egyesület összeállíthatta ama javaslatok jegyzékét, amelyeket a kongresszusra a megkérdezett testületek ajánlottak. E jegyzék a következő:

I. Tulajdonjogi és közös haszonviteli ügyek. Birtokviszonyok rendezése. Tagosítás. Talajjavítás. Erdők arányosítása. Erdőtörvény módosítása. Erdőkezelés. Erdei legelők kérdése. Regále megváltás ügye. II. Jövedelmi és kereseti ügyek. a) Östermelés. Beltelkesebb gazdálkodás és a műtrágya használatának elterjesztése. Újabb mezőgazdasági ágak. Újabb takarmányfélék termelése. Dohányültetés. Állattenyésztés fejlesztése. Okoszerű istállózás. Selyemtenyésztés. Czukorgyárak. Pálinkafőzés. Gyömolcs-konzervgyár. Bányászat fejlesztése. Csik-Szt-Domokosi rézbányák. Gyógyító fürdők fejlesztése. Ásványvizek értékesítése. b) Ipari foglalkozások. A székelyipar föllendítése. Posztógyárak szervezése. Textilipar támogatása. Fafogyasztó iparágak létesítése. Házi ipar fejlesztése, tenyésztése. III. Áruforgalom. Székely körvasut. Erdei és vicinális utak ügye. Székely termények és állatok kedvezményes szállítása. Sertésvásárok. Közmagtárak. Baromfi értékesítés. Házaló kereskedés szabályozása. IV. Hitelügyek. Hitelrendezés. Székely földhitelintézet. Szövetkezetek alapítása. Községi adómentes takarékpénztárak. Székely jelz. kölcs. konvertálása. V. Nevelésügyi kérdések. Elhanyagolt iskolák fejlesztése. Tanítóképzők gazdasági oktatásának intenzívebbé tétele. Ipariskolák állítása. Szárhegyen kőfaragó iskola. Gyergyó-Szent-Miklóson erdésziskola. Kosárkötő tanfolyam. stb.

Protestáns estély. A ref. egyház egyházi értekezlete folyó havi estélye, amint lapunk mult heti számában megirtuk, ma délután 5 órakor lesz. Az estélyen közreműködnek: *Ravasz Árpád* tanár felolvas, *Varró Mariska* énekel, *Nosz Ilonka* és *Bódi Dénes* szavalnak és végül a prot. vegyeskar énekel.

Városi közgyűlés. Székelyudvarhely város f. hó 13-ikán délután 3 órakor a tanácsház nagytermében rendkívüli közgyűlést tart. A tárgysorozat 17 pontból áll.

A Székely Társaság 6-iki összejövetele alkalmával egy házi ipari értékesítő szövetkezet felállítását határozta el. Az alapszabályok kidolgozásával *Soly-mossy Endrét* bízták meg.

Dr. Kovács Mór ügyvédet 5-ikén, vasárnap délután helyezték általános részvét mellett, a ref. temetőben nyugalomra. Temetésén az egész város intelligenciája, ugyszintén az iparos osztály nagy része megjelent. A sirnál az egyház részéről *Biró Áron* ref. lelkész tartott beszédet, míg az ügyvédi-kar nevében *Dr. Soó Rezső* bucsuztatta el a derék férfit, az özetlen kollegát. Az ügyvédi kar haláláról különben gyászjelentést is bocsátott ki, ravatalára pedig koszorút helyezett, ugyszintén a Korcsolya-egylet is, a melynek 7 éven át volt buzgó elnöke. Az egyesület emlékét jegyzőkönyvileg is megörökítette, s özvegyen maradt nejehez részvétiratot intézett.

Kirendelés. Az igazságügyminiszter *Császár László* oklándi kir. járásbírói aljegyzőt ugyanazon járásbíró mellett alkalmazott ügyészégi megbízottnak állandó helyetteséül rendelte ki.

A Székely Borkereskedés Részvénytársaságnak tudvalevőleg igen sok ellensége van, akik most, amidőn a Székelytakaréknak csődbe jutott, akarták felhasználni az alkalmat arra, hogy ez intézet is a végromlásba dőljön. Erre akar válasz lenni az a körlevél, a melyet az intézet igazgatósága a napokban adott közre és a mely a következő:

„Van szerencsénk b. tudomására hozni, hogy a „Székely borkereskedés Részvénytársaság“ mint az elbukott Székelyegyleti Takarékpénztártól külön álló intézmény fennál és fenn fog állni, sőt újabb lendületet fog venni. Ő és új borai nagy mennyiségben vannak. Igazgatósága legnagyobb gondot fordít arra, hogy üzletfelei minden tekintetben pontosan teljes megelégedésre kiszolgáltassanak. Finom, jó zamatu borainak lehető legjutányosabb árt szabott. Tíz Hliteren felüli vásárlásoknál készpénzfizetés mellett a régi arakból tetemes százalékot is enged. Székely intézmény, székely fogyasztó közönséget, általános székely érdeket szolgál. Szolgálatában szegény székelyeket alkalmaz. Távol áll minden pancsolástól, bormanipulációtól. Székelyföld, Udvarhely, Háromszék. Csikmegyék és más messze vidékek lakói forduljatok tehát hozzá bizalommal. Ezzel ez intézménynek, de saját magatoknak is szolgálatára lesztek. Saját érdekeket véditek meg. Bizalmatok bizalommal lesz viszonzva. Megfogjátok czafolni azon igazza való kezdő állítást, hogy a magyar nem becsüli azt, mi magyar, mint magyar kezek magyar érdekéből vezetnek. Bizalmatokat e Társaság székely becsülettel, tiszta kézzel fogja szolgálni. Ezzel akar válaszolni kicsinylőnek, magán érrdekből ellene törőknek. Némuljatok el hát ti is lelki szegénységet eláruló, fecsegő nyelvek. Magán érdek törpüljön el a közérdek előtt. Tisztességgel, becsülettel tisztesség, becsület álljon szemben.“

A székelyudvarhelyi községi iskola testülete, mint értesültünk, a városi iskolának mizerábilis voltát a képviselőtestülethez benyújtott terjedelmes memorandum ismerteti és nagyjában elmondják tanítóink az építésre vonatkozó nézetüket is. Melegen ajánjuk képviselőtestületnek figyelmébe ezen terjedelmes kérés tartalmát, a melyben csak mind a tiszta igazságok vannak igen hűen elmondva.

Iparosok fillérestélye. A Polgári Önképző- és segélyező egylet 6-ikán kezdte meg ez évben estélyei sorozatát. A rendezőknek igen szép műsort sikerült összeállítaniok, a melyet a közönség tőle telhetőleg honorált is, amennyiben zsufolásig megtöltötte a termet, a hol közéletünk vezető férfait is örömmel láttuk. A műsort *Herczeg Albert* joghallgató szavalata vezette be, amely után *Szentpétery Sándor* p. tisztviselő a „Volapükül“ monológot adta elő kellő temperamentummal. A következő piéce a *Jánosy Iluska* énekeszőlője volt, aki egy orosz operát énekel, zenekar kísérettel. A nagy tetszéssel fogadott és tapsviharral jutalmazott énekszám után *Török Mihály* olvasott fel, végül pedig *Benedek Aladár* szavalta *Petőfi* apoteozisát, valóban elismerésre méltóan. A következő, 13-iki estélyt *Péter Rózsika, Szabó Irénke, Novák Béla* és *Kovács Mihály* rendezik, akik a műsort a következőleg állították össze: *Holstein Regina* és *Galambos Károly* monologizálnak, *Kun Károlina* és *Szabó Zoltán* szavalnak, *Makaria József* énekel.

A „Magyar bazár“ január elsején lépett a harminczhetedik évfolyamába. E hosszú mult minden dicséretnél hathatósabban bizonyítja a minden ízében előkelő és minden igényeknek megfelelő divatlap

kitűnőségét. Egész hosszú multjában mindig a szép és nemes apostolává szegődött elve a haladás és tökéletesedés, éltető eleme a gyöngéd nőies szellem volt. S épen ezek a tulajdonságok emelték a „Magyar Bazár“-t mostani előkelő nivójára és tették a legelső és legjobb magyar női lappá. Kéthetenként megjelenő füzetei kimerítő tudósításokat közölnek angol és francia divatról, a ruha és fehérenemű varrásról. Kitűnő cikkekben ismerteti a háztartartás, kertészet, gyermekápolás és nevelés kérdéseit, valamint a szépség és egészség ápolását. Szépirodalmi része egy külön szépirodalmi lapot pótol. A „Magyar Bazár“ előfizetési ára negyedévre 3 korona, félévre 6 korona. Mutatványszámot szivesen küld a kiadóhivatal: Kerepesi-ut 54.

Halálozás. Folyó hó 8-ikán hunyt el *Soós Józsefné* sz. *Lisznyói Szotyori Zsuzsanna* életének 40-ik, boldog házasságának 20-ik évében Sz.-Udvarhelyen. Temetése 10-ikén történt meg. Halálát férje *Soós József* tanfelügyelőségi irnok, valamint gyermekei: *Adolf* theologiai tanuló és *Árpád* II. éves kép. tanuló, s kiterjedt rokonság gyászolja.

Díjnok bál. Székelyudvarhely város különböző hivatalaiban alkalmazott napidíjasok, felbátorítva a mult évben rendezett táncmulatságuk sikerén, mint értesülünk, f. év február hó 1-én, az Iparos Önképzőkör nagytermében bált rendeznek. A rendező bizottság már megalakult s legközelebb kifognak bocsátatni a meghívók is.

A f. hó 8-án tartott nőegyleti fillérestély alkalmával egy nagy, fekete női csipkekendő tervedésből valaki elvitt. A tulajdonos az illetőt oz uton kéri fel, hogy azt e lap szerkesztőségébe beadni sziveskedjék.

Szerkesztői üzenetek.

Kéziratok nem adnak vissza. — Névtelen levelekre nem válaszolunk.

P—cs. D. B—i. A gazdatiszti czimek igazolása czimú cikkét, tekintettel arra, hogy e vármegyében alig 1—2 gazdatiszt van, nem közöljük. Szives érdeklődéséért köszönet és további kegyes munkásságát várjuk.

Sz—y Pál K—r B. sorait, a melyben szinte érdemükön felül becsül, kézhez vettük, s hogy b. könyvének bírálatát még ez ideig nem tettük meg, oka abban rejlik, hogy kívánságához képest azt egy gazdának adtuk át vélemény nyilvánítás végett, amelynek megtörténte után azt b. levelével egyszerre fogjuk közölni.

Kiadja *Becsek D. Fia* könyvnyomdája.

Nyilatkozat.

Ezennel kijelentem, hogy az Udvarhelyi Híradó f. hó 5-iki számában „Satirikus gondolatok a nőkről“ cikket minden sértő szándék, minden személyi vonatkozás és egyáltalában minden célzás nélkül irtam. Pessimistikus gondolataim teljesen általános természetűek.

Sz.-Udvarhely, 1902. január 11.

Nosz Gusztáv.

Szám 3431—901. tkvi.

Árverési hirdetményi kivonat.

A sz.-udvarhelyi kir. törvényszék mint tkvi hatóság közhírré teszi, hogy *Persian János* végrehajtonak *Dénes János* végrehajtonak szenvedő elleni 983 kor. 40 fillér és a bécsi Creditoren Verein véd-egyletnek 743 kor. 94 fillér tőkekövetelés és jár. iránti végrehajtoni ügyében a sz.-udvarhelyi kir. törvényszék és járásbírószág területén lévő a szentléleki I. rész 67. sz. tjkben, felében alperes *Dénes János*, másik felében *Ungvári Rozália Dénes Jánosné* társtulajdonos nevében álló 164 hrsz. fekvő 4 korona, 278, 279 hrsz. számú fekvőre 836 korona, 1278 hrsz. 30 k, 1690 hrsz. 4 k, 1868/4 hrsz. 4 k, 1885/62 hrsz. 2 k, 2006 hrsz. 4 k, 2073 hrsz. 6 k, 2194 hrsz. 14 k, 2488 hrsz. 5 k, 2577/2 hrsz. 71 korona, 2764 hrsz. 2 k, 276/3, 277 hrsz. 400 k, 998 hrsz. 4 k, 1296/2 hrsz. 2 k, 1324 hrsz. 5 k, 1725 hrsz. 14 k, 1885/67 hrsz. 2 k, 2670 hrsz. 3 k, 1757/2 hrsz. 3 k, 1757/1 hrsz. 3 k, 1758 hrsz. 2 k, 2669 hrsz. 39 k, 1759 hrsz. 11 k, 1817 hrsz. 11 k, 1816 hrsz. 11 k, 1572/3 hrsz. 1 k, 1885/9 hrsz. 1 k, 1928 hrsz. 6 k, 933 hrsz. 3 k, 2608 hrsz. 4 k, 735/1 hrsz. 4 k, 2045/1 hrsz. 2 k, 2141/2 hrsz. 23 k, 2143/2 hrsz. 12 k, 1276 hrsz. 30 k, 1353 hrsz. 13 korona, 268—269 hrsz. 66 k, 2668 hrsz. fekvőkre 33 kor. a szentléleki 83. sz. tjkben A+ felében alperes *Dénes János*, másik felében *Ungvári Rozália* nevében álló 274/2, 275 hrsz. számú fekvőre 410 korona, 597 hrsz. 12 k, 649 hrsz. 16 k, 664 hrsz. 1 k, 735/2 hrsz. 4 k, 937 hrsz. 3 k, 942 hrsz. 3 k, 1034 hrsz. 2 k, 1354 hrsz. 13 k, 1688/2, 1689/1 hrsz. 24 k, 1743 hrsz. 10 k, 1838/2 hrsz. 10 k, 1859/1 hrsz. 1 kor., 1867/1 hrsz. 1 k, 1885/68 hrsz. 2 k, 2045/2 hrsz.

Fogorvos

PERL JÓZSEF

f. hó 13-án ide érkezik,
 hogy az ünnepek előtt megkezdett és be nem végzett
 rendeléseit tovább folytassa.

ACETYLEN

világítási telepeknél berendezését, saját szabadalmi
 szerinti kivitelben, jótállás mellett, úgy a biztos műkö-
 désért, valamint az olaj kivételért, elvállal

Klemm és Nowák

acetylenvilágítási
 készülékek gyára és fémöntöde
 KOLOZSVÁRT, (Pályaudvar)

Prospektusok, elismerő levelek, úgy költségvetések
 kívánatra bérmentve küldetnek.

Mindennemű fémöntödei munkák elkészítése,
 ugymint czegetablák, víz-, gáz- és gőzfelsze-
 relési tárgyak, perselyek stb. saját vagy be-
 küldött minta vagy rajz után, szolid kivitelben
 és jutányos árban elvállaltatnak.

Peronospora-fecskendők (Permorell) elismert leg-
 jobb szerkezetűek, legszolidabb kivitelben kaphatók.

Prima Ca. Carbiddből nagy raktár.

A világítási telepek berendezésében jártas, ügyes
 és szolid képviselők kerestetnek.

Bartha András

czipésmester

Székelyudvarhelyt, Kossuth-utca 21. sz.
 (Zálogház mellett).

Aján ja a n. é. közönség szives figyelmébe
 egész ujjonnan berendezeti férfi- és női-

kész czipőraktárát

és üzlethelyiségét. A legfinomabb anyagból
 a legkényesebb iziésnek is megfelelően készit
 kellő gyorsasággal, tartóssággal, pontosság-
 gal, jutányos árák mellett férfi-, női és gyer-
 mekczipőket. Sokoldalú tapasztalataira tá-
 maszkodva, a n. é. közönség bizalmát és meg-
 rendeléseit kéri.

Eladó

50 drb Székelyudvarhelyi Zálogkölcson-
 intézeti részvény. Ára darabonként 100 frt.
 BINDER ADOLF, Deesen.

Kitüntetve az 1900. párisi világkiállításon aranyéremmel. (Hang-
 szerekért legnagyobb).

Hadsereg-szállításért ezüst éremmel.

STOWASSER J.

cs. és kir. udvari hangszergyáros
 a javított tárogató feltalálója,
 BUDAPEST,

II., Lánchíd-utca 5. szám
 saját házában
 (a keresk. miniszterium mellett)

Hegedűk vonóval

3 frttól 15 frtig.

Mesterhegedűk vonóval

15 frttól 300 frtig

Gordonkák vonóval

8 frttól 150 frtig.

Nagy bőgők vonóval

28 frttól 100 frtig.

Fuvolák

2 frttól 100 frtig.

Szárnykürtök, trombita, helikon

12 frttól feljebb.

Czimbalmok

35 frttól 300 frtig.

Rákóczy-tárogatók

30 frttól 60 frtig

Elpusztíthatatlan kitünő erős
 hangu

háromonikák

3, 4, 5,

6, 8, 10 frttól 80 forintig.

Nagy képes árjegyzék

ingyen és bérmentve.

Háromonikákról külön árjegyzék kérendő.

Magyarország legnagyobb és legelőkelőbb gyára.

Csakis legdivatosabb cikkek!

BITTÓ REZSÓ

elsőrendű úridivat-, kalap-, czipők- és fehérnemű különlegességek üzlete
 KOLOZSVÁR, Mátyás- király-tér 12.

Ajánlja dús választékban raktáron lévő cikkeit, u. m.:

Ingek a legjobb francia szabás szerint,
 gallérok, kézelők, zsebkendők, lábravalók,
 harisnyák, valódi Jäger-féle alsóruhák.

Legdivatosabb nyakkendők,
 mindennemű keztyűk, esőernyők.

Sáczipők, sétabotok, utazó-czikkek.

Kocsitakarók és angol plaidek, legfinomabb
 szappanok, illat és pipereszerkek.

Belföldi, angol és olasz kalapok, cylinderek
 és legjobb szabásu, kézzel varrott czipők,
 elsőrendű budapesti czipésmestertől.

Vadász, kerékpár és sport cikkek.

Szolid kiszolgálás! • Szabott ár!

Vidéki megrendelések pontosan teljesítetnek.

Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Csakis legdivatosabb cikkek!

Sz. 955-1901.

főisp

Udvarhelyvármegye főispánjától.

Pályázati hirdetmény.

Udvarhelyvármegye központi árvaszékénél egyik ülnöki állásra pályázatot hirdetek, s fel-
 hívom mindazokat, kik ezen állást évi 2200 korona fizetéssel és évi 500 korona lakbérlettel elnyerni óhajtják, hogy az 1883. évi I. sz. t. czikk 5. §. VIII. pontjában előirt képzettségüket és
 eddigi alkalmaztatásukat igazoló okmányokkal felszerelt pályázati kérésüket hozzám 1902. évi
 márczius hó 31-ik napjáig adják be.

Székely-Udvarhelyt, 1901. évi december hó 24 én.

Hollaki, főispán.

Hazai ipar! „EMKE“ padlófénymáz! Magyar gyártmány!

Nem kell osztrák, nem kell német, nem kell külföldi gyártmány, hanem vegyünk Berkes-féle

„EMKE“ padlófénymáz,

s így elérjük, hogy kitünő legjobb magyar gyártmányt kaphatunk s e mellett kiváló közművelődési
 célú szolgálunk, mert 5% az „EMKE“ javára szolgál. A Berkes-féle „EMKE“ padló-lack:

a szobapadlók fényezésére kiválóan alkalmas, mert

A Berkes-féle EMKE szobapadló-lack rögtön szárad s így a fényezett szoba 1 óra múlva használatba vehető.

A Berkes-féle EMKE szobapadló-lack szagtalan, tehát nem kell a kellemetlen Tergetin szagot napokig a szobákban tűrni

A Berkes-féle EMKE szobapadló-lack mosható, s szárazra törülve fénye még fokozottabb.

A Berkes-féle EMKE szobapadló-lack víztől nem lesz foltos, mint a többi lack.

A Berkes-féle EMKE szobapadló-lack fényét a többi hasonló gyártmányok között legtovább ta. tja, tehát legtartósabb.

A Berkes-féle EMKE szobapadló-lack üveg keménységűvé válik, s így legkevésbé kopik.

A Berkes-féle EMKE szobapadló-lack szeszszel hígítható.

A Berkes-féle EMKE szobapadló-lack kitünően alkalmas konyhabutorok s más erős használatnak kitett tárgyak mázolására

A Berkes-féle EMKE szobapadló-lack a ragadós padlókat szárazzá teszi.

Gyártás és eladási főhely: BERKES BERTALAN Nagyvárad. — Eladási hely:

Székelyudvarhelyen: STERBA ÖDÖN fűszerkereskedése.

„KEGYELET“

Dísztemetkezési vállalat.

Barcsay
 Károly
 Sz.-Udvarhelyt
 (Főtér)

Van szerencsém a n. é. közönséget értesíteni, hogy divattüzletemmel egybekötve, egy a mai kor igényeinek
 megfelelő

„Kegyélet“ című Dísztemetkezési-intézetet

rendeztem be s azt a forgalomnak át is adtam.

Intézetemben elvállalok temetéseket a legegyszerűbbtől a legdiszesebb kivitelig, úgy helyben, mint vidéken.

Hogy vidéki és helybeli megbízásoknak eleget
 tehessek, oly formán rendezkedtem be, hogy intézőim a
 gyászoló feleknek akár nappal, akár éjjel mindenkor
 azonnal rendelkezésére állanak.

Elvállalom templomok, kápolnák és termek, vala-
 mint egész udvarok gyászba vonását és azok gyászpom-
 pába való átalakítását, ravatalozást, növényekkel való
 díszítést, s egyáltalában minden kívánságot e tekintetben
 a fél kívánságára teljesítek.

Azon szegényeket, kik a városi tanácstól szegénység bizonyítványt nyernek, ingyen temetem el.

Temetkezési vállalatomnál főleg a jutányos, olcsó és pontos kiszolgálás. Ezen elveknél fogva remélem
 a n. é. közönség becses bizalmát megnyerhetni, miért is kérem nagybecsű bizalmát és pártolását.

Kiváló tisztelettel

BARCSAY KÁROLY dísztemetkezési intézete.